

Beste Kamerleden,

Op 26 maart gaat u met elkaar en de minister in debat over Armoede & Schulden. De Landelijke Armoedecoalitie wil in deze brief haar zorgen delen en aandachtspunten meegeven voor het debat.

Wij zien dat het aantal mensen in armoede toeneemt en dat armoede zich verdiept, vanwege de aanhoudend stijgende kosten voor het dagelijks levensonderhoud. Het zal u niet verbazen dat wij ons zorgen maken om de voorgestelde plannen in het regeerakkoord. We lezen dat er 'ambitieuw wordt ingezet om zoveel mogelijk mensen uit de armoede te halen' en dat er 150 miljoen wordt vrijgemaakt om te investeren in armoedebelid. Ondertussen worden er echter ook maatregelen voorgesteld die zullen leiden tot meer armoede en de bestaande armoede zullen intensiveren. Het gaat hier om de bezuinigingen op de sociale zekerheid (het verkorten van het recht op WW, het versoberen van de WIA en het verhogen van de AOW-leeftijd) en zorg (de verhoging van het eigen risico en de eigen bijdragen in de wijkverpleging en huishoudelijke hulp). Dit heeft ook gevolgen voor degenen die nu al een uitkering hebben, waarmee ook de betrouwbaarheid van de overheid ter discussie staat. Het CPB bevestigt onze zorgen in hun [doorrekening](#) van het regeerakkoord: het aandeel mensen in armoede stijgt en de zekerheid van inkomen neemt af.

In armoede leven geeft veel stress en leidt daarmee ook tot een slechtere gezondheid, zeker voor mensen die ook zorg mijden omdat ze dit niet kunnen betalen. Kinderen die in armoede opgroeien kunnen zich minder goed ontwikkelen, omdat ze soms met honger naar school gaan of niet naar kinderfeestjes kunnen. Armoede leidt tot grotere gezondheidsverschillen en kansenongelijkheid. Het is daarmee geen individueel probleem, maar een maatschappelijk probleem en een schending van mensenrechten. We roepen u op om zich gezamenlijk in te blijven zetten om armoede te bestrijden en zeker niet te laten groeien. **We zijn blij met de intentie die daarover door een Kamermeerderheid is uitgesproken middels de [motie Bikker c.s.](#) en zijn benieuwd hoe de minister van plan is deze motie uit te voeren.**

In deze brief willen we graag vier thema's centraal stellen: inkomen, schulden, zorg en wonen.

Inkomen

De oplossingen voor armoedebestrijding liggen voor handen. Inmiddels bijna 3 jaar geleden publiceerde de Commissie Sociaal Minimum haar [rapporten](#). Deze rapporten lieten zien dat het bestaansminimum in Nederland te laag is om in de primaire levensbehoeften te voorzien. De rapporten van de Commissie en de adviezen daarin zijn breed omarmd door de Tweede Kamer. **De Landelijke Armoedecoalitie roept u dan ook op om de adviezen van de Commissie Sociaal Minimum op te volgen.**

We vragen ook graag specifiek aandacht voor de voorgestelde bezuinigingen op de WIA. Deze zullen ervoor zorgen dat mensen sneller in de zogenaamde 'vervolguitkering' terecht komen. Deze uitkering ligt vaker onder het sociaal minimum. Mensen hebben dan recht op een inkomensaanvulling van het UWV, maar bijna één op de drie mensen weet deze regeling niet te vinden of durft deze niet aan te [vragen](#). NRC schreef hier onlangs een [indrukwekkend stuk](#) over. De bezuinigingen zullen er ook toe leiden dat er meer mensen in de bijstand komen. Het gaat om mensen die (deels) arbeidsongeschikt zijn, lastig kunnen werken en daarmee veroordeeld zijn tot een leven in armoede. **De Landelijke Armoedecoalitie roept u en de minister op om deze afwegingen mee te nemen bij de verdere uitwerking van het regeerakkoord. Ook roepen we u en de minister op vaart te maken met het verder uitrollen van de proactieve dienstverlening.**

Schulden

Ook het [Interdepartementaal Beleidsonderzoek \(IBO\) Problematische schulden](#) biedt veel aanknopingspunten voor effectief armoede- en schuldenbeleid. Delen hiervan zijn ook al opgenomen in het Nationaal Programma Armoede en Schulden. We lezen in de Kamerbrief van juni 2025 echter dat de middelen voor de uitwerking van de maatregelen uit dit beleidsonderzoek in 2029 vervallen. Het Nationaal Programma ondersteunde juist preventie en vroegsignalering, naast de aanpak van betalingsachterstanden en schulden. Het IBO heeft laten zien dat de financiële impuls voor een breed programma meer oplevert (8,5 miljard) dan kost en dat een schuldenregister een van de meest effectieve maatregelen is om problematische schulden te voorkomen en op te lossen. Structureel is €30-50 miljoen nodig om het schuldenregister operationeel te houden. **We roepen daarom op om deze aanpak door te zetten en daar voldoende structurele financiering voor vrij te maken. Ook roepen we op om haast te maken met het verbod op Buy Now Pay Later, waardoor veel jongeren in schulden terecht komen.**

Zorg

Sarah is alleenstaande moeder van drie kinderen. Ze redt het goed met de kinderen en daar is ze trots op. Afgelopen jaar heeft Sarah echter tegenslag gehad. Ze kreeg de diagnose borstkanker. Gelukkig was ze er op tijd bij en bleek dit goed te behandelen. Sarah heeft echter vervolgzorg nodig. Haar lymfeklieren zijn weggehaald en ze heeft vochtophoping in haar arm. Dit is pijnlijk en beperkt haar in haar dagelijks leven. Sarah kan nu niet de kinderen op de fiets naar school brengen, omdat ze te veel pijn heeft en daardoor niet durft te fietsen. Ook kan ze vanwege haar klachten niet haar vrijwilligerswerk doen waar ze normaal veel energie van krijgt. Lymfoedeem, wat Sarah heeft, is goed te behandelen door een gespecialiseerd fysiotherapeut. Sarah heeft echter geen aanvullende zorgverzekering en ze heeft geen geld om de fysiotherapie zelf te betalen. Ze kan dus geen gebruik maken van de zorg die ze hard nodig heeft. Hoe moet ze nu verder?

Er zijn nu al veel mensen die zorg mijden vanwege de kosten. Verhalen zoals van Sarah horen wij dagelijks. Mensen krijgen niet de zorg die zij nodig hebben, met alle gezondheidsgevolgen van dien. Uitgestelde zorg is vaak duurdere zorg. Ook de toegankelijkheid van mondzorg is een groot probleem. Onlangs nog riep een aantal organisaties de Tweede Kamer op om hiervoor een [landelijk noodfonds](#) in te richten. Ook bij kraamzorg zien we dat mensen afzien van deze zorg vanwege de eigen bijdrage, terwijl uit onderzoek blijkt dat vrouwen en kinderen die minder of geen kraamzorg ontvangen, in het eerste jaar na de bevalling hogere zorgkosten [hebben](#).

De in het regeerakkoord voorgestelde verhoging van het eigen risico, de introductie van een eigen bijdrage voor de wijkverpleging, het invoeren van een inkomensafhankelijke bijdrage voor huishoudelijke hulp én het niet meer aftrekbaar maken van zorgkosten zullen deze problemen alleen maar verergeren. **We roepen u op deze voorgestelde maatregelen te heroverwegen.**

Ondertussen zijn er ook al mensen die op dit moment hun zorgpremie niet kunnen betalen en door het CAK worden beboet met een bestuurlijke premie. Bovendien worden zij geroyeerd uit de aanvullende zorgverzekering. Dit verergert problematische schulden. **Wij roepen u op om met een plan te komen voor uitstroom van personen die langdurig in de regeling betalingsachterstand zorgpremie zitten en te voorkomen dat de aanvullende verzekering van verzekerden met een betalingsachterstand wordt geroyeerd.**

Wonen

Ook de wooncrisis wordt met dit regeerakkoord niet voldoende opgelost. De maatregelen zijn te laat en te weinig. Om meer betaalbare woningen te realiseren is een grotere investering nodig dan nu wordt voorgesteld en moet de volledige vennootschapsbelasting voor corporaties worden afgeschaft. Zonder

aanvullende maatregelen zal de bouw van nieuwe sociale huurwoningen en de verduurzaming van bestaande sociale huurwoningen onvoldoende gerealiseerd kunnen worden. Ook neemt het risico op dakloosheid verder toe, terwijl het kabinet blijft zeggen dat zij streeft naar 0 dakloze mensen in 2030 (conform het Nationaal Actieplan Dakloosheid).

Verder zien we de woonlasten ook oplopen door de stijging van de energiekosten. Een groot deel van deze stijging zit in de vaste kosten, die onvermijdelijk zijn en niet beïnvloedbaar door gedrag (zoals bij verbruik). Dit raakt de mensen met de laagste inkomens harder dan anderen, het beslaat immers een groter aandeel van hun inkomen. De verwachting is dat deze kosten nog verder zullen stijgen. **We pleiten dan ook voor een structureel, laagdrempelig [Noodfonds Energie](#).**

Gemeenschapsfonds

We eindigen deze brief graag met een positieve noot. De Landelijke Armoedecoalitie waardeert het voornemen om een Gemeenschapsfonds op te richten, om daarmee ontmoetingsplekken in de wijk overeind te kunnen houden. Deze ontmoetingsplekken zijn van groot belang om armoede te signaleren, mensen uit hun isolement te halen, eerste hulp te bieden bij hulp- en ondersteuningsvragen (bijvoorbeeld toeslagen), weer mee te doen en vertrouwen op te bouwen om stappen naar formele hulp te zetten. Door bezuinigingen op het Gemeentefonds staan deze voorzieningen enorm onder druk. **We raden aan om voor verdere uitwerking van het Gemeenschapsfonds samen te werken met lokale organisaties voor armoedehulp en sociaal werk en met het [initiatief Onmisbare Schakels](#),** waarin al wordt gewerkt aan het landelijk versterken van het maatschappelijk initiatief in gemeenten.

De leden van de Landelijke Armoedecoalitie zien dagelijks hoe aanhoudende bestaansonzekerheid het voor mensen en groepen moeilijker maakt om volwaardig mee te doen en een menswaardig bestaan te leiden. Dat leidt uiteindelijk tot oplopende kosten voor de samenleving als geheel. Dat is te voorkomen. We wensen u veel succes met de voorbereiding van dit debat en hopen dat u onze adviezen ter harte wil nemen.

Hartelijke groet,

Jan van Leijenhorst

Voorzitter Landelijke Armoedecoalitie

De kenniscentra Movisie, Nibud en NVVK ondersteunen de Armoedecoalitie inhoudelijk met kennis over wat werkt bij een effectieve aanpak van armoede en schulden.

kennis en aanpak van
sociale vraagstukken

nvvk
financiële hulpverleners